

Achhra Singh vs. ' Sher Singh and others (Mital, J.)

ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਨਾਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਉਸ HUF ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 3 ਸਤੰਬਰ, 1963 ਨੂੰ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਪਾਲੀਵਾਲ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ 1963 ਤੋਂ 31 ਮਾਰਚ, 1973 ਤੱਕ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਿੰਦੂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕੀ HUF ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲ ਤੋਂ ਵੀ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਇੱਕ HUF ਹੈ ਅਤੇ. ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ HUF ਸੰਪਤੀਆਂ ਦਾ ਅੰਸ਼ਕ ਭਾਗ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

(5) ਸਰਵਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ HUF ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਭਾਈਵਾਲ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ HUF 31 ਮਾਰਚ, 1973 ਤੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਬਣਿਆ ਰਿਹਾ ਤਾਂ HUF ਸੰਪਤੀਆਂ ਦਾ ਅੰਸ਼ਕ ਵੰਡ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਸਰਜ਼ ਰਾਮ ਨਰਾਇਣ ਸਤ ਨਰਾਇਣ ਦੀ ਭਾਈਵਾਲੀ ਫਰਮ ਵਿੱਚ HUF ਸੰਪਤੀਆਂ ਦਾ ਅੰਸ਼ਕ ਵੰਡ ਰਾਮ ਨਰਾਇਣ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਉਸ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸਾਂਝੀ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵੰਡ ਦਾ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 171 ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਣ 'ਤੇ, ਸਾਨੂੰ HUF ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੇ ਅੰਸ਼ਕ ਵੰਡ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਿ ਮਾਂ ਵੰਡ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਰਾਮ ਨਰਾਇਣ ਇਕੱਲੇ ਪੁਰਸ਼ ਸਹਿ-ਭਾਗੀਦਾਰ ਸਨ, ਉਹ ਵੰਡ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 171 ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ HUF ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਮਾਂ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ HUF ਨੂੰ HUF ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੇ ਸੰਪੂਰਨ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਵੰਡ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਤਰਕ ਦੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 'ਤੇ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ 'ਤੇ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਵਿਧਵਾ ਮਾਂ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਵਿਚਕਾਰ HUF ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ ਅੰਸ਼ਕ ਵੰਡ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ, ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਵਾਲ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ ਭਾਵ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ।

(6) ਹਵਾਲਾ ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ

ਆਰ.ਐਨ ਮਿੱਤਲ, ਜੇ.

ਅੱਛਰਾ ਸਿੰਘ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ
ਬਨਾਮ

ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1976 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1532

ਦਸੰਬਰ 19, 1985

ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਐਕਟ (1882 ਦਾ IV)—ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ 1, 10, 41 ਅਤੇ 126—
ਅਚਲ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਬਣਿਆ ਸੰਪੂਰਨ ਤੋਹਫਾ—ਦਾਨੀ ਦੁਆਰਾ ਤੋਹਫੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸ਼ਰਤ।
ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ—ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਰਤ-ਕੀ ਧਾਰਾ 126 ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ
ਹੈ—ਦਾਹਫਾ ਡੀਡ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਟ '1' ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਸਵਾਲ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ 'ਤੇ
ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ - ਦਾਨ ਤੋਂ ਤਬਾਦਲੇ-ਕੀ ਖੋਜ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਸੈਕਸ਼ਨ 41 ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ ਵਿਭਾਗ ਦਾ
ਰਿਕਾਰਡ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟਰਾਂਸਫਰ ਆਫ ਪ੍ਰੋਪਰਟੀ ਐਕਟ, 1882 ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ
ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਪ੍ਰੋ ਪਰਟੀ' ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਤਬਾਦਲੇਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ

ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਬੇਕਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। s ਸੈਕਸ਼ਨ 1010 ਇੱਕ ਆਮ ਸੈਕਸ਼ਨ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 12126 ਇੱਕ ਖਾਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਤੋਹਫਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਧਾਰਾ 126 ਤੋਹਫਿਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 10 ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਟਕਰਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਮੌਜੂਦ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 10 ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 126 ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਰਤ ਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਤੋਹਫੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨਾ ਅਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਰਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 126 ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(ਧਾਰਾ 9 ਅਤੇ 12)

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 33 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿਆਖਿਆ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸਾਧਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ - ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਹੀਂ। . ਜੇਕਰ ਦਾਨੀਆਂ ਤੋਂ ਤਬਾਦਲੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਜਿਸਟਰੀਕਰਣ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਦਾ ਜੇਕਰ ਤੋਹਫੇ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਰਚਨਾਤਮਕ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਉਠਾਏਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਹ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਦਫਤਰ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਸੰਪਤੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕੀ ਇਹ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਜ਼ਬਾਨੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 41 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਦੇਸੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੇ ਤੋਹਫਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਦਾਨ ਵਾਲੇ ਤੋਂ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 41 ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰੋ।

(ਪਰਾ ੧੪)

ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ (II) ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਮਿਤੀ ਅਪ੍ਰੈਲ, 1976 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ, ਸਬ - ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਂਦੇ ਹੋਏ,

Achhra Singh vs. Sher Singh and others (Mital, J.)

5 ਅਕਤੂਬਰ, 1974 ਦੇ ਦਿਨ, ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਐਸ.ਕੇ.ਅਗਰਵਾਲ ਦੇ ਨਾਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸਨ।

ਵੀਕੇ ਝਾਂਜੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜਵਾਬਦਾਰ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 4 ਲਈ।

ਸਤਰਾਜੀਤ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਅਰਿਹੰਤ ਜੈਨ ਦੇ ਨਾਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਨਾਲ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 6 ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 7 ਦੇ ਐਲ.ਆਰ.

ਨਿਰਣਾ

ਰਾਜਿੰਦਰ ਨਾਥ ਮਿੱਤਲ, ਜੇ.

(1) ਇਹ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਮੁਦਈ ਵੱਲੋਂ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਮਿਤੀ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1976 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(2) ਹੇਠ ਦਿੱਤੀ ਵੰਸ਼-ਸਾਰਣੀ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦਗਾਰ ਹੋਵੇਗੀ:
ਘਜਰ

Mit Singh (Donor)
!

ਧੀ. (ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਰਾਜੂਆਣਾ ਨਾਲ ਵਿਆਹਿਆ
ਹੋਇਆ)

Achhra Singh
(Plaintiff-appellant)

{
ਚੰਦਾ ਸਿੰਘ
(ਕੀਤਾ)

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੁਰਨਾਮ = ਸੁਰਜਨ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਕੌਰ
ਫਰਾਰ)

ਜਵਾਬਦੇਹ 5 ਉੱਤਰਦਾਇਕ 1 (ਵਿਚ

(ਮੌਤ)

ਇੱਕ ਕਤਲ ਕੇਸ).

ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਪੱਪੀ

ਜੀਤ ਕੌਰ

ਪਿੰਡ ਧਮੋਟ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ 41 ਵਿੱਘੇ 6 ਬਿਸਵੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇਸਨੂੰ ਤੋਹਫਾ ਦਿੱਤਾ, - ਰਜਿਸਟਰਡ ਗਿਫਟ ਡੀਡ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ

ਮਿਤੀ 29 ਚੇਤ 1963 ਸੰਬਤ (10 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1906), ਚੰਦਾ ਸਿੰਘ, ਉਸਦੀ ਭੈਣ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪੀ-1 ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ। ਇਹ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ ਕਿ ਤੋਹਫੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਚੰਦਾ ਸਿੰਘ - ਸਿਰਫ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਮਿੱਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਰੀਬ 55 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਪੁੱਤਰ ਵਜੋਂ ਛੱਡ ਗਿਆ ਸੀ। ਚੰਦਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵੀ ਲਗਭਗ 50 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਉੱਤਰਦਾਇਕ ਨੰਬਰ 1,

ਸਰਜਨ ਸਿੰਘ ਉੱਤਰਦਾਇਕ ਨੰਬਰ 5 ਅਤੇ ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਜੋਂ ਛੱਡ ਗਏ ਸਨ। ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਇੱਕ ਕਤਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫਰਾਰ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਉਸਦਾ ਹਿੱਸਾ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਅਟੈਚ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਨਾਮ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ 1/6 ਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚੋਂ 6 ਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖ ਕੇ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 10,000 ਰੁਪਏ ਦੇ ਜਾਇਜ਼ ਵਿਚਾਰ ਲਈ। 5,500, — 13 ਜੁਲਾਈ, 1971 ਦੀ ਰਜਿਸਟਰਡ ਮੌਰਗੇਜ ਡੀਡ ਰਾਹੀਂ/ ਉਸਨੇ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਅਤੇ ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ: 4 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਬਾਕੀ ਬਚਿਆ 6 ਵਾਂ ਹਿੱਸਾ 100 ਰੁਪਏ ਦੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੱਖ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਿਆ। 6,000 , — 13 ਜੁਲਾਈ, 1971 ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ। ਸਰਜਨ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ: 6 ਅਤੇ ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ: 7 ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਤੀਜਾ ਹਿੱਸਾ 10,000 ਰੁਪਏ ਵਿਚ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ। 33,000 , — 15 ਜੁਲਾਈ, 1971 ਦੀ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਰਾਹੀਂ। ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਡੀਡ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਉਹ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਗਿਰਵੀ ਜਾਂ ਵੇਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਮੁਦਈ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ , ਜੋ ਕਿ ਤੋਹਫ਼ੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ 2/3 ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਬਦਲੇ ਇਕਸੁਰੀਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(3) ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਗਿਫ਼ਟ ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜੋ ਕਿ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਬੇਕਾਰ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਹ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਸੱਚੇ-ਸੱਚੇ ਖਰੀਦਦਾਰ/ਮੌਰਗੇਜ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 41 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਐਕਟ. ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਕਰੇਤਾ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਪੂਰੇ ਮਾਲਕ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਕੁਝ ਹੋਰ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵੀ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਪਰ ਉਹ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਬਚੀਆਂ।

(4) ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਸਨ, ਕਿ ਪਰਦੇਸੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਪੂਰੇ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ/ਖਰੀਦਦਾਰ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਸੱਚਮੁੱਚ ਮੌਰਗੇਜ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਇਸ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

(5) ਅਪੀਲ 'ਚ ਵਧੀਕ ਸ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਸਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਉਹ

ਨੇ ਅਪੀਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਈ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਦੇ ਪੈਡਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਸਰਜਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(6) ਸ੍ਰੀ ਜੱਗਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੀ ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਜ਼ਮੀਨ ਖੋਹਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਸ਼ਰਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦਾਨੀ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਤੋਹਫ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੇਗਾਨਗੀ, ਇਸ ਲਈ, ਬੇਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ।

(7) ਮੈਂ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤੱਤ ਨਹੀਂ ਲੱਭਿਆ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

“ਮੈਂ, ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਦਾ ਕੋਈ ਮਰਦ ਜਾਂ ਔਰਤ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਚੰਦਾ ਸਿੰਘ ਮੇਰਾ
ਅਸਲੀ ਭਾਣਜਾ (ਭੈਣ ਦਾ ਪੁੱਤਰ) ਹੈ। ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਛੇ-ਸੱਤ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਮੇਰੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।
ਜੀਵਨ ਨਾਸ਼ਵਾਨ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ, ਨੇ
ਦੇ

Achhra Singh vs. ' Sher Singh and others (Mital, J.)

ਚੰਦਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ41 ਵਿੱਖੋ 6 ਬਿਸਵੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਤੋਹਫਾ . ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਲਾਨ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਚੰਦਾ ਸਿੰਘ, ਦਾਨੀ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਵੇਚਣ ਜਾਂ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਆਦਿ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਸਰਕਾਰੀ ਮਾਲੀਆ ਅਦਾ ਕਰਦਾ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਕਰਬਾਗਰ ਕਰਦਾ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਫਲ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਸ੍ਰੀ ਚੰਦਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਮਲਕੀਅਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮਾਲੀਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਉਹ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਵੇਚਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਅਤੇ ਮਾਲਗੁਜ਼ਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ, ਮਾਲਕ ਹੋਵਾਂਗਾ " •

(8) ਗਿਫ਼ਟ ਡੀਡ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੰਦਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਕ ਪੂਰਨ ਤੋਹਫਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਬੇਗਾਨਗੀ ਬਾਰੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਗਾਈਆਂ। ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਟਰਾਂਸਫਰ ਆਫ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"ਜਿੱਥੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕਿਸੇ ਸ਼ਰਤ ਜਾਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਤਬਾਦਲੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ

ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਜਾਂ ਨਿਪਟਾਉਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ, ਸ਼ਰਤ ਜਾਂ ਸੀਮਾ ਬੇਅਰਥ ਹੈ, ਲੀਜ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਪਟੇਦਾਰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਹੈ: ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਸੇ ਔਰਤ (ਹਿੰਦੂ, ਮੁਹੰਮਦ ਮਦਾਨ ਜਾਂ ਬੋਧੀ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ) ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਆਹ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਜਾਂ ਚਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।"

(9) ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ ਦੀ ਇੱਕ ਬਾਰੀਡੀਅਰਿੰਗ ਇਹ ਦੱਸਦੀ ਹੈ: 1 ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ 1 ਸਮੇਂ, ਤਬਾਦਲੇਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦੇ ਹੋਏ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਰਤ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਬੇਕਾਰ ਹੈ। ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੂਹ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(10) ਉਪਰੋਕਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਮੇਰਾ ਸਮਰਥਨ ਮਾਉਂਟ ਬ੍ਰਿਜ਼ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਸ਼ਿਵ ਨੰਦਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ, (1), ਗਿਆਨੀ ਰਾਮ ਨਰਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਬਾਲਮਕੰਦ ਅਤੇ ਹੋਰ (2) ਅਤੇ ਜਗਦੇਓ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਨੰਦਨ ਮਹਤੋ ਅਤੇ ਹੋਰ (3) ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਾਉਂਟ ਬ੍ਰਿਜ਼ ਦੇਵੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੋਹਫਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਤੋਹਫੇ ਦੇ ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਤੋਹਫੇ ਨੇ ਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਮਲਕੀਅਤ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਕੰਵੇਯੋਸ ਡੀਡ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, - ਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਵਾਲੀ ਸ਼ਰਤ ਬੇਕਾਰ ਸੀ। ਗਿਆਨੀ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਕਪੂਰ, ਜੇ. (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਦੋਂ ਸੀ) ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਪੂਰਨ ਤੋਹਫਾ ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਤੋਹਫੇ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖ ਕੇ ਛੱਡਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਸ਼ਰਤ ਬੇਕਾਰ ਸੀ। ਇਹੀ ਵਿਚਾਰ ਜਗਦੇਓ ਸ਼ਰਮਾ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਮਿਸਟਰ ਜੱਗਾ ਨੇ ਯੂਪੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸੱਯਦ ਅਬਦੁਲ ਜਲੀਲ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। (4) ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਵੱਖਰੇ ਸਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਾਬਕਾ ਨਵਾਬ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਦਾਨ

ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪੂਰਨ ਤੋਹਫਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਇਸ ਵਿਚਲੇ ਨਿਰੀਖਣ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

(11) ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਐਕਟ ਨੂੰ ਪੁਰਾਣੇ ਰਾਜਾਂ ਪੈਪਸੂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਟਲ ਹੈ।

(1)	1939 All 221.
(2)	1 Fb. 255.
(3)	1982 ਪਟਨਾ 32.
(4)	1 SC 1290

ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਉਕਤ ਰਾਜਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਨੰਦ, ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਮਹੰਤ ਪ੍ਰਤਾਪ ਦਾਸ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ (5) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 10 ਇੱਕ ਸਮਾਨਤਾ ਯੋਗ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਪੰਜਾਬ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

(12) ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ੍ਰੀ ਜੱਗਾ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 126 ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਕੁਝ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਸੈਕਸ਼ਨ 10 ਇੱਕ ਸਾਧਾਰਨ ਸੈਕਸ਼ਨ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 126 ਇੱਕ ਖਾਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਤੋਹਫਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਧਾਰਾ 126 ਤੋਹਫਿਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 10 ਦੀ ਲਾਗੂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੱਢਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਲਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕਨੂੰਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਟਕਰਾਅ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਇਕਸੁਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਧਾਰਾਵਾਂ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਮੌਜੂਦ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 10 ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਿਹੜੀ ਧਾਰਾ 126 ਵਿੱਚ, ਪਰ ਇਹ ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਦੇ ਕੈਟੇਨਾ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਦਾਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸ਼ਰਤ। - ਤੋਹਫੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਬੇਕਾਰ ਹੈ। ਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 'ਤੇ ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਦਾਨੀ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੋਹਫੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਦਾਨੀ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਧਾਰਾ 126 (ਦੇਖੋ *Mt. ਪੁਕਰਨੀਆ ਕੁਰਮੀ ਬਨਾਮ ਮਨਿੰਦਰਾ ਨਾਥ ਮਹੰਤੀ* (6) *ਮੈਸਰਜ਼ ਪੋਤੀ ਸਵਾਮੀ ਅਤੇ ਬ੍ਰਦਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਰਾਓ ਸਾਹਿਬ ਡੀ. ਗੋਵਿੰਦਰਾਪੁਲੂ* (7), ਅਤੇ *ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਚਿਲਵਾਲ ਬਨਾਮ ਡੁੰਗਰ ਸਿੰਘ* (8) ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ *ਮਾਊਂਟ ਬ੍ਰਿਜ ਦੇਵੀ ਦੇ ਕੇਸ* (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: -

“ਸੈਕਸ਼ਨ 10 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਰਤ- ਸਥਲਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਅਲਹਿਦਗੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ। ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਅਚੱਲ ਪ੍ਰੋਪਰਟੀ ਵਿੱਚ ਮਲਕੀਅਤ ਹਿੱਤ ਦੇ ਹਰ ਤਬਾਦਲੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ ਇੱਕ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਰਤ ਪਟੇਦਾਰ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਅਧੀਨ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਹੈ। ਹੁਣ ਸੈਕਸ਼ਨ 126 ਕੁਝ ਖਾਸ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

(5) ਏਆਈਆਰ 1924 ਲਾਹੌਰ 674

(6) ਏਆਈਆਰ 1968 ਅਸਾਮ ਅਤੇ ਨਾਗਾਲੈਂਡ 50.

Achhra Singh vs. Sher Singh and others (Mital, J.)

(7) ਏਆਈਆਰ 1960 ਏ.ਐਫ. 605

(8) ਏਆਈਆਰ 1951 ਸਾਰੇ. 599.

ਦਾਨੀ ਨੂੰ ਤੋਹਫੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਸ਼ਰਤ ਲਗਾਉਣ ਲਈ। ਇਹ ਧਾਰਾ, ਮੁਦਾਈਆਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਸਮਾਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਮ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਬੇਗਾਨਗੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਜਿਹੀ ਬੇਗਾਨਗੀ 'ਇੱਕ ਵਾਪਰ ਰਹੀ ਘਟਨਾ' ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦਾਨੀ ਦੀ ਇੱਛਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ। ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸ਼ਰਤ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਇਹ ਜਾਇਜ਼ ਹੋ ਸਕੇ, Ch ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ 2, ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਵਿੱਚ।

ਗਿਆਨੀ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਤੋਹਫੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਗਿਰਵੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵੱਖ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸ਼ਰਤ ਧਾਰਾ 126 ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਖੋਜ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਸ ਧਾਰਾ 10 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 126 ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 'ਤੇ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 126 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਮੈਂ ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮਿੱਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਿਰਫ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਤੋਹਫਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਤੋਹਫੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਸੀ ਕਿ ਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਬੇਗਾਨਗੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜ਼ਮੀਨ ਖਾਲੀ ਸੀ।

(13) ਸ੍ਰੀ ਜੱਗਾ ਨੇ ਅੱਗੋਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 5 ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਨੇ ਨੇਕੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਜਨਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਸੀ।

(14) ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਅਧੀਨਗੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੋਈ ਪਦਾਰਥ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਇਹ ਐਕਟ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪੈਪਸੂ ਰਾਜ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰੋਪਰਟੀ ਸਥਿਤ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਤੋਹਫੇ ਦਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕਿਸੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸਾਧਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਸਮੀਕਰਨ "ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ" ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

“ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ I.—ਜਿੱਥੇ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਇੰਸਟ੍ਰੂਮੈਂਟ, ਅਜਿਹੀ ਸੰਪੱਤੀ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ, ਜਾਂ ਹਿੱਸਾ ਜਾਂ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਅਜਿਹੇ ਸਾਧਨ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਜਾਂ, ਜਿੱਥੇ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਇੱਕ ਉਪ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ -ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ, ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਇੰਸਟ੍ਰੂਮੈਂਟ ਨੂੰ ਇੰਡੀਅਨ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1908 (1908 ਦਾ XVI)

ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਇੰਸਟ੍ਰੂਮੈਂਟ ਦਾ ਕੋਈ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਸਬ-ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਿਸ ਦੇ ਉਪ-ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਜੋ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਸ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਜਾਂ ਵਿਆਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਸਥਿਤ ਹੈ:

ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰੀਕਰਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਇੰਸਟ੍ਰੂਮੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਹੀਂ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਤਬਾਦਲੇ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਰਜਿਸਟਰੀ ਟਰੇਸਨ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਤੋਹਫੇ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ *ਹਿਰੋਦਰ ਨਾਥ ਦੱਤਾ ਰਾਏ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜਿੰਦਰ ਚੰਦਰ ਰਾਏ ਅਤੇ ਹੋਰ* (9), *ਹੀਰਾਲਾਲ ਅਗਰਵਾਲਾ ਬਨਾਮ ਭਾਗੀਰਥੀ ਗੋਰ ਅਤੇ ਹੋਰ* (10) ਅਤੇ *ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਹਜ਼ੂਰਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ* (11) ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। *ਹਿਰੋਦਰ ਨਾਥ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਯੰਤਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਵੰਡ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ I ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। *ਹੀਰਾਲਾਲ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਲਈ ਰਜਿਸਟਰੀਕਰਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਰਚਨਾਤਮਕ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਉਠਾਏਗੀ।, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਹ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਦਫਤਰ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਖਰੀਦੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸੰਪਤੀ ਕਿਸੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਸੀ ਅਤੇ ਕੀ ਉਹ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ *ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 41 ਅਧੀਨ ਪਰਦੇਸੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂਚ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਬਾਨੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ

(9) ਏਆਈਆਰ 1974 ਗੁਹਾਟੀ 43.

(10) ਏਆਈਆਰ 1975 ਕੈਲ. ' ੪੪੫.

(11) ਏਆਈਆਰ 1984 ਪੀ.ਬੀ. an^ Hry. 211,

ਇਹ ਵੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਧਾਰਾ 41 ਅਧੀਨ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ। *ਅਸ਼ਰਫੀ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਤਿਰਲੋਕ ਚੰਦ ਅਤੇ ਹੋਰ* (12) ਅਤੇ *ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)*।

(15) ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 1920 ਦੇ ਕਰੀਬ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇੰਤਕਾਲ ਉਸ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਇੰਤਕਾਲ ਉਸ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪੁੱਤਰਾਂ ਸੁਰਜਨ ਸਿੰਘ, ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਤੇ ਲਾਭ ਸਿੰਘ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਲਕ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੇ *ਜਮ੍ਹਾਂਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ*। ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਵੀ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ ਕਿ ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਐਬਸ ਇੱਕ ਕਤਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇੰਤਕਾਲ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਨਾਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੁਦਈ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਉਣਾ

Achhra Singh vs. ' Sher Singh and others (Mital, J.)

ਉਸ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਸੀ ਜਦੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇੰਤਕਾਲ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਨਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਂ ਪਾਇਆ ਕਿ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇਹ ਖੋਜ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 41 ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਬਾਦਲੇ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਟੈਕਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਸਵੀਕਾਰਨਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੈਂ ਇਸਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

(16) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ।

ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ

ਐਸਪੀ ਗੋਇਲ ਅਤੇ ਡੀਵੀ ਸਹਿਗਲ, ਜੇ.ਜੇ.

ਸਮਿਤਾ ਦਹੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, -ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਐਮ.ਡੀ. ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਰੋਹਤਕ ਅਤੇ ਹੋਰ,—ਜਵਾਬਦਾਤਾ।
1985 ਦੀ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 4297

21 ਜਨਵਰੀ 1986

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950— ਆਰਟੀਕਲ 14 ਅਤੇ 15— ਮਹਾਰਿਸ਼ੀ ਦਯਾਨੰਦ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਡਟੀ (1975 ਦਾ XXV)- ਸੈਕਸ਼ਨ 9-ਏ(5), 10 ਅਤੇ 13— ਦਾਖਲਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ-

(12) ਏਆਈਆਰ 1965 ਪੀਬੀ, 140.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ